Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ω, ΑΡΕΙΩ, ΠΑΓΩ,
ΑΓΓΕΛΕΥΣ

Βαθμὸς Ἀσφαλείας :

Βαθμὸς Προτεραιότητος :

Ἀριθ. Πρωτ. Γνωμ. 15

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Δεκεμβρίου 198Ι

Πρὸς

Τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης
Γεν. Δ/σιν Σωφρ. Δ/σεως
Δ/σιν Σωφρ. Ὑποθέσεων
Ἐμπόρ. Δικαίου

Ἐν τ α ῦ θ α

Ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν Ὑμῖν ὅτι ἐπὶ τοῦ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. Ι00534/30-ΙΙ-Ι98Ι τεθέντος ἡμῖν ἐρωτήματος, ἡ γνώμη μας εἶναι αὕτη:

Ὁ Ν. 400/30-7/3-8-Ι976 "περὶ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ Ὑπουργείων" δὲν περιέχει διατάξεις διαλαμβανούσας λόγους ἀποκλεισμοῦ ἢ ἐξαιρέσεως τῶν Ὑπουργῶν ἐν τῇ ἐνασχολήσει τῶν καθηκόντων των. Μόνον τὰ ἄρθρα ΙΘ καὶ Ι9 τοῦ ἄνω νόμου ὁρίζουν ὅτι Ὑπουργός, κωλυόμενος ν' ἀσκήσῃ τὰ καθήκοντά του, ὀφείλει νὰ γνωστοποιήσῃ τοῦτο εἰς τὸν πρωθυπουργόν, ὅτε ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὁρίζεται ὡς προσωρινὸς ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ ἕτερος Ὑπουργὸς διὰ προεδρικοῦ διατάγματος, ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ πρωθυπουργοῦ.- Δὲν προσδιορίζεται ὅμως ἐν ταῖς διατάξεσι ταύταις ἢ ἄλλοῦ που τοῦ νόμου, ἡ ὑφὴ τοῦ κωλύματος πρὸς ἐνάσκησιν τῶν ὑπουργικῶν καθηκόντων, ἂν δηλ. τὸ κώλυμα δέον νὰ ὀφείλεται εἰς ἀσθένειαν, ἄλλης φύσεως ἀνωτέραν βίαν, εἰς συγγένειαν ἢ ἄλλο τι.- Ἐκ τούτου δέον νὰ συν-

ωχθῇ ὅτι ὡς κώλυμα νοεῖται ἐν προκειμένῳ οἱασδήποτε φύσεως κώλυμα, ἤτοι καὶ ἡ ὑποκειμενικὴ αἴσθησις ἠθικῆς ἐν δεδομένῃ στιγμῇ ἀδυναμίας τοῦ Ὑπουργοῦ ὅπως ἐκτελέσῃ τὰ καθήκοντά του.- Προφανῶς ὁ νομοθέτης ἐθεώρησεν, ἐν ὄψει τῆς μεθ' ἧς βαρύνονται οἱ Ὑπουργοὶ πολιτικῆς εὐθύνης, ὅτι ἦτο ἐπαρκὲς νὰ ἀφήσῃ εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἐκτίμησιν τὰς συνθήκας, αἵτινες θὰ ἐπέβαλον εἰς αὐτοὺς τὴν ἀποχὴν ἐξ ὡρισμένης ἐνεργείας, ἀντὶ νὰ θέσῃ εἰς αὐτοὺς προσδιοριστικοὺς τῶν κωλυμάτων ὅρους.

Συνεπῶς, διὰ τὸν Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης δὲν ὑφίσταται ἐκ τοῦ νόμου τυπικὸν κώλυμα πρὸς σιωπηρὰν ἀπόφασιν προτάσεως περὶ ἀπονομῆς χάριτος εἰς πρόσωπον ὅπερ προηγουμένως, ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του ὡς δικηγόρου ὑπεστήριξεν εἰς οἱονδήποτε στάδιον τῆς διαδικασίας, ὁ ἴδιος δὲ ὁ Ὑπουργός, ἐπὶ τῇ πολιτικῇ του εὐθύνῃ, θέλει κρίνει ἂν ἐπὶ συγκεκριμένης περιπτώσεως αἰσθάνεται ὑφιστάμενον παρ' αὐτῷ τοιοῦτον κώλυμα. Θὰ προσέθετον ἀκόμη, ἐν σχέσει μὲ τὴν στάθμισιν τῶν περιστατικῶν περὶ ὑπάρξεως ἢ μὴ κωλύματος ἐκ τοῦ ἄνω λόγου, ὅτι τὸ ἀδιτούργημα τοῦ δικηγόρου εἶναι ἐπίσης ὑφηλόν, ἐξαιρούμενον μάλιστα ἐν ἄρθρῳ 38 τοῦ Δικηγορικοῦ Κώδικος (Π.Δ. 3026/1954).-

Ἐξ ἄλλου, περίπτωσις ἀπονομῆς χάριτος ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, ἄνευ προτάσεως τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργοῦ, ἀποκλείεται, καθ' ἡμᾶς, καθ' ὅσον τὴν πρότασιν ταύτην ἀπαιτεῖ ῥητῶς ἡ διάταξις τῆς παρ. 1 τοῦ ἄρθρ. 47 τοῦ Συντάγματος, αὕτη δὲ εἶναι μία ἐκ τῶν ἐν τῇ διατάξει ταύτῃ δύο προϋποθέσεων (ἡ ἑτέρα εἶναι ἡ γνώμη τοῦ συμβουλίου χαρίτων), ἡ τήρησις τῶν ὁποίων ὑπηρετεῖ ἐξόχως τὸν Ἀνώτατον Ἄρχοντα κατὰ τὴν λῆψιν τῆς ἀποφάσεώς του περὶ ἀπο-

νομῆς ἢ μὴ χάριτος, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν ἀπονεμομένης ταύτης θὰ προσυπεγράφετο παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης τὸ σχετικὸν περὶ χάριτος διάταγμα καὶ θὰ καταίστατο τελικῶς ὑπεύθυνος κατ' ἄρθρ. 35 τοῦ Συντάγματος ὁ Ὑπουργός.-

Ὁ Εἰσαγγελεύς τοῦ Ἀρείου Πάγου

Κων/νος Παφούτης

Ἀνακοίνωσις

Κου Ὑπουργόν τῆς

Δικαιοσύνης